

Instrukce

Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva vnitra, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva práce a sociálních věcí
ze dne 5.4.2007
č.j. 142/2007-ODS-Org,
kterou se upravuje postup při výkonu soudních rozhodnutí o výchově nezletilých dětí

Část první

Úvodní ustanovení

§ 1

Tato instrukce upravuje součinnost soudů, orgánů sociálně-právní ochrany dětí ¹⁾, zařízení, v nichž se vykonává ústavní a ochranná výchova, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, zdravotnických zařízení a orgánů Policie ČR při výkonu soudních rozhodnutí nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí ²⁾ a o úpravě styku s nimi (dále jen „výkon rozhodnutí“).

§ 2

Výkon rozhodnutí nařídí soud příslušný podle § 88 písm. c) občanského soudního řádu, jímž je soud, v jehož obvodu má dítě bydliště. Bydlištěm dítěte není místo, kde dítě nahodile je, např. následkem svémocného opatření některého z rodičů.

§ 3

Nařizuje-li se odnětí dítěte, doručuje se povinnému usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí v době provádění výkonu rozhodnutí. Účastníkům, kteří nebyli při provedení výkonu rozhodnutí přítomni, soud příslušný podle § 88 písm. c) občanského soudního řádu dodatečně doručí usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí společně s vyrozuměním o jeho provedení.

§ 4

(1) Výkon rozhodnutí provádí a zajišťuje soud. Příslušný k výkonu soudního rozhodnutí je soud uvedený v § 273 odst. 5 občanského soudního řádu.

(2) Provádění výkonu rozhodnutí řídí soudní vykonavatel nebo jiná soudní osoba, stanoví-li tak zvláštní zákon, ledaže výkon rozhodnutí provádí sám soudce (dále jen soudní vykonavatel). Soudní vykonavatel je oprávněn vydávat závazné pokyny orgánům a osobám, které jsou výkonu rozhodnutí účastny. Soudce je oprávněn dávat soudnímu vykonavateli pokyny k postupu a způsobu provedení výkonu rozhodnutí, kterými je při přípravě i vlastním provádění výkonu rozhodnutí soudní vykonavatel vázán.

(3) O každém úkonu sepíše soudní vykonavatel protokol³⁾. Vždy se uvede, zda a jaké pokyny k postupu a způsobu provedení výkonu rozhodnutí soudce vydal.

§ 5

Osoby, které hrubě ruší průběh výkonu rozhodnutí, může soudní vykonavatel vykázat z místa provádění výkonu rozhodnutí.

§ 6

(1) Při provádění výkonu rozhodnutí je třeba důsledně dbát ochrany práv a zájmů dítěte.

(2) Orgány a osoby účastníci se provádění výkonu rozhodnutí postupují ve vzájemné součinnosti s cílem dosažení vynucení povinnosti uložené soudním rozhodnutím. Zejména působí na povinného, aby se soudnímu rozhodnutí podrobil dobrovolně. Nevylučují-li to okolnosti případu, dbají na to, aby bylo dítěti poskytnuto potřebné vysvětlení nastalé situace, a to způsobem odpovídajícím věku a rozumové vyspělosti dítěte. V případě potřeby orgán sociálně-právní ochrany dětí poskytne nebo zprostředkuje odbornou pomoc dítěti, popř. rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

(3) Orgány a osoby účastníci se provádění výkonu rozhodnutí vždy postupují s maximální možnou rychlostí tak, aby v řízení nedocházelo ke zbytečným průtahům.

§ 7

(1) Před zahájením vlastního výkonu rozhodnutí soudní vykonavatel projedná postup s příslušným orgánem sociálně-právní ochrany dětí. O tom učiní záznam do spisu. Orgán sociálně-právní ochrany dětí upozorní na nutnost zajištění zvláštních podmínek (např. při přepravě dítěte), jsou-li mu známy z jeho činnosti, a poskytne potřebnou součinnost při jejich zajišťování. Je-li třeba provést výkon rozhodnutí neprodleně a orgán sociálně-právní ochrany dětí není v této době dostupný, o provedeném výkonu rozhodnutí vyrozumí soudní vykonavatel orgán sociálně-právní ochrany dětí dodatečně. Příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí je povinen na žádost soudu zajistit účast svého pracovníka při provádění výkonu rozhodnutí, a to i tehdy, je-li výkon prováděn mimo stanovenou pracovní dobu.

(2) Pracovník orgánu sociálně-právní ochrany dětí přítomný výkonu rozhodnutí může v odůvodněných případech doporučit pokračování v provádění výkonu v jinou dobu, zejména pokud by okamžité provedení výkonu mohlo dítěti způsobit vážnou újmu na zdraví nebo jinak ohrozit jeho příznivý vývoj.

(3) Hrozí-li osobám provádějícím výkon rozhodnutí, osobám poskytujícím součinnost dle této instrukce nebo jiným osobám nebezpečí ohrožení života nebo zdraví, požádá soud orgán Policie ČR⁴⁾ nebo obecní policii o zajištění účasti při provedení výkonu rozhodnutí. V žádosti je třeba sdělit označení soudu, který o součinnost žádá, datum, hodinu a místo výkonu, označení toho, proti komu směřuje. Ochranu soudních osob lze zajistit v součinnosti s justiční stráží.

Část druhá

Výkon rozhodnutí o nařízené ústavní výchově nebo uložené ochranné výchově

§ 8

(1) Má-li být dítě umístěno v zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy (dále jen ústav), sdělí orgán sociálně-právní ochrany dětí soudu termín, kdy bude možno výkon rozhodnutí provést, a označí ústav, v němž bude ústavní nebo ochranná výchova dítěte uskutečněna.

(2) Orgán sociálně-právní ochrany dětí zajistí pro účely umístění dítěte do ústavu lékařský posudek o zdravotní způsobilosti dítěte k umístění do ústavu a písemné vyjádření lékaře o aktuálním zdravotním stavu dítěte ⁵⁾. Soudní vykonavatel zabezpečí, aby dítě bylo ze zdravotnického zařízení předáno jen tomu, kdo je pověřen dopravit dítě do ústavu.

(3) Orgán sociálně-právní ochrany dětí zajistí podle věku dítěte doklady potřebné k převzetí dítěte zařízením ⁵⁾. Orgán sociálně-právní ochrany dětí dále zajistí pro přepravu dítěte nutné oděvní součástky.

§ 9

(1) Soudní vykonavatel stanoví způsob dopravy dítěte do ústavu. V první řadě se použije služebního vozidla soudu. Nemá-li soud vozidlo přiděleno, použije se vozidlo nejbližšího soudu nebo krajského soudu.

(2) Dopravu dětí mladších 3 let soudní vykonavatel zajistí zdravotnickým vozidlem, prostřednictvím dopravní zdravotnické služby, nejbližší místu pobytu dítěte. Vyžádá si při tom doprovod zdravotnického pracovníka.

(3) Nelze-li z objektivních důvodů zajistit přepravu dítěte dle odst. 1 a 2, zajistí soud dopravu jiným vhodným způsobem.

§ 10

Z rozpočtových prostředků soudu může být poskytnuta náhrada výdajů na nutné stravování dítěte po dobu cesty do ústavu, nejvýše však do částky 150 Kč, a na prokázané nutné vedlejší výdaje (např. hygienické potřeby).

§ 11

Ustanovení § 8 až 10 se přiměřeně použije i pro výkon rozhodnutí o svěření dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Část třetí

Výkon rozhodnutí v ostatních případech

§ 12

(1) Má-li být proveden výkon rozhodnutí odnětím dítěte z výchovy jednoho z rodičů nebo jiné osoby a odevzdáním do výchovy druhého rodiče nebo jiné osoby, postupuje soudní vykonavatel podle § 6 a § 7.

(2) Bude-li výkon rozhodnutí proveden v době, kdy je dítě ve škole nebo jiném školském zařízení, uvědomí o tom soudní vykonavatel bezprostředně před jeho provedením ředitele nebo učitele dítěte a současně požádá o to, aby dítě bylo na chystaný výkon rozhodnutí připraveno. Výkon rozhodnutí se provede takovým způsobem, aby mu nebyly přítomny ostatní děti, které školské zařízení navštěvují.

§ 13

Je-li dítě v době výkonu rozhodnutí umístěno ve zdravotnickém zařízení, uvědomí soudní vykonavatel zdravotnické zařízení o nařízeném výkonu rozhodnutí a zařídí jeho vydání při propuštění jen tomu, komu bylo svěřeno do výchovy.

Část čtvrtá

Výkon rozhodnutí o styku s dětmi

§ 14

Je-li nutno přistoupit k výkonu rozhodnutí, jímž byl upraven styk s dítětem, nevyžaduje se při každém dalším výkonu totožného rozhodnutí opakování postupu dle § 7, ledaže orgán sociálně-právní ochrany dětí soudu písemně sdělí, že na opakování trvá.

Část pátá

Výkon rozhodnutí o předběžném opatření a o předběžném opatření dle § 76a občanského soudního řádu

§ 15

(1) Této instrukce se přiměřeně použije i pro výkon rozhodnutí o předběžném opatření a o předběžném opatření dle § 76a občanského soudního řádu.

(2) Soudem příslušným k výkonu rozhodnutí o předběžném opatření podle § 76a občanského soudního řádu je soud, který jej nařídil.

Část šestá

Společná a závěrečná ustanovení

§ 16

Této instrukce se přiměřeně užije i na výkon rozhodnutí podle Úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí z 25.10.1980 a podle Nařízení Rady ES č. 2201/2003 ze dne 27.11.2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti.

§ 17

Výdaje vzniklé v souvislosti s dopravou dítěte platí soud. Další výdaje vzniklé při součinnosti při výkonu rozhodnutí se hradí z prostředků dotčených orgánů, soud je nehradí.

§ 18

Zrušuje se Instrukce ministerstva spravedlnosti ČSR, ministerstva vnitra a životního prostředí ČSR, ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí ČSR č. 698/88-L ze dne 30.12.1988, kterou se upravuje postup při výkonu soudních rozhodnutí o výchově nezletilých dětí.

§ 19

Tato instrukce nabývá účinnosti dnem 1. 10. 2007.

JUDr. Jiří Pospíšil, v.r.
ministr spravedlnosti

MUDr. Mgr. Ivan Langer, v.r.
ministr vnitra

MUDr. Tomáš Julínek, MBA, v.r.
ministr zdravotnictví

Mgr. Dana Kuchtová, v.r.
ministřnė školství, mládeže a tělovýchovy

RNDr. Petr Nečas, v.r.
ministr práce a sociálních věcí

¹⁾ § 14 odst. 4 a § 61 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ § 26, § 27, § 45, § 45a, § 46, § 50 a § 78 zákona o rodině. § 93 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ § 49 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti ČR č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy .

⁴⁾ § 44 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ § 5 odst. 5 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.